

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

III. Eius dogmata & aduersarij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

ANNO
1546.
Re infecta
discedit.

nes: qua de re in vita Lutheri diximus. Post varias altercationes Maior & Zochius à Saxone per litteras reuocati, vigesimo Martij tandem inopinatò discesserunt: quorum a bitu colloquium præter omnium expectationem dissolutum fuit. Nec enim Saxonie non præsentibus à reliquis Protestantium Theologis obtineri potuit, vt actionem prosequerentur.

III.
Lutheri
mors par-
turit hæ-
reses.

Dum vero Ratisbonæ de conuersis dirimendis agitur, Lutherus Islebij in Comitatu Mansfeldico ad 18. Februarij supremum vitæ diem clausit; quem vbi VVittenbergam redijt Maior, sepultum inuenit. Is dum viueret, Melanchthonem aliosque nonnullos austeritate sua, ceu fræno quodam cohibuit, ne liberius mentis arcanum proderent. At Luthero mortuo, multæ deinceps enatae sunt hæreses, aliæque sectæ post alias pullularunt, per quas integrum Ecclesiæ Lutheranæ corpus variè dissipatum fuit distractumque, & suâ ipsius turpitudine detectâ fœdum de se Germaniæ spectaculum præbuit. Qua in re Catholici iustum Dei iudicium agnoscebant, quod qui Christianum orbem apostasiâ suâ miserandum in modum afflixerant, in vindictam turbulento vertiginis agitati spiritu, seipsos mutuis armis conficerent. Huius eiusdem spiritus impulsu Maiorem quoque pestilentissimam hæresin, vt Flaciani loquuntur, de necessitate bonorum operum protulisse ferunt.

Iustum Dei
iudicium.

Erat

Erat Maior de Adiaphoristarum grege, ANNO
 qui anno 1548. & sequentibus in consulta- 1548.
 tione de rebus externis, deque libro Inte- Maior A-
 rim Melanchthoni contra Flacium Illyri- diaphori-
 cum eiusque socios adhærebant. Hi Catho- sta.
 licis inter cætera concesserunt assertionem
 istam, quâ fidem, charitatem, spem, aliasque
 virtutes ad salutem esse necessarias, nec quen-
 quam sine bonis operibus saluari dicitur; vt
 ex actis Synodicis constat. Protestabantur
 interim, se à communi Lutheranorum sen-
 tentiâ de sola fide, deque imputatiua iustitia
 ne latum quidem pilum discessuros: quæ cau-
 sa fuit, vt Flaciani contradictionem illis in
 articulo iustificationis obijcerent; quod ni-
 mirum cum solâ fide dicerent hominem iu-
 stificari, nihilominus opera præter fidem ve-
 lut ad salutem necessaria postularent.

Cæterum quia Maior imprimis summo A Flacianis
 studio necessitatem operum ad salutem in- deprauatæ
 culcabat, Flaciani patrem eum auctoremq; doctrinæ
 huius sectæ constituunt; à quo Lutheri do- reus postu-
 ctrinam de iustificatione malitiosè, vt quidam latetur.
 illius factionis loquitur, imò & sceleratè de Conrad.
 prauatam clamitant. Huic se socios adiun- Schluffelb.
 xerunt in hac causâ Paulus Eberus pastor libr. de ha-
 V Vittenbergensis, Iustus Menius, Ioannes res.
 Matthesius, Philippus Ferinarius, Caspar Maioristæ
 Cruciger iunior, Paulus Crellius, alijq; plu- Luthera-
 res, quos Flaciani Maioristas à Maiore, & Lu- nopapistæ.
 theranopapistas per cõtumeliam denomina-
 runt. Atq; hi quidem vrgebât opera charitatis,
 sine

*Acta Synodæ
 pag. 114. &
 148.*

*Schluffelb.
 de Maiori-
 stis, pag. 28.*

*A Flacianis
 deprauatæ
 doctrinæ
 reus postu-
 latetur.
 Conrad.
 Schluffelb.
 libr. de ha-
 res.*

*Maioristæ
 Luthera-
 nopapistæ.*

ANNO
1548.Causæ in-
troducitur
dogmatam
à Maiore.1.
Ibid.
Antino-
mia.2.
Fiducia so-
lius Fidei.3.
Peruersitas
Luthera-
norum.

sine quibus frustra sperari salutem asse-
bant: quod nouum erat & insolens inter Lu-
theranos, quorum aures à multis annis nihil
ferebant in hoc genere præter solam fidem.
Itaque cum Maior, cæteri que factionis istius
obedientiam postliminio virtutumque stu-
dium vrgerent, rationes in medium adse-
rendæ fuerint, cur insolitum hunc docendi
modum sequerentur.

Principio id fieri aiebant ad reprimen-
dam Antinomorum insaniam, qui fideles se-
mel regeneratos assebant nec salutem, nec
gratiam, aut Spiritum sanctum amittere pos-
se, tametsi grauisimis peccatis, fornicatio-
ne, adulterio, furtis, rapinis, aut quibuscun-
que demum sceleribus sese polluerent. Dein-
de eo rem rediisse dicebant inter Luthera-
nos, vt fiducia solius fidei doctrina de chari-
tatis operibus penè versa sit in ludibrium,
quibusdam falsè ridentibus, cum mentio fie-
ret de necessitate bonorum operum ad salu-
tem; eam scilicet necessitatem holus esse fa-
le corruptum, vt Lutheranorum palato non
conueniat. Id germanicè dictum leporem
habet: *Das mus ist versalsen.* Hunc cha-
ritatis contemptum propositâ bonorū ope-
rum necessitate vindicandum fuisse. Tertio
homines degenerasse iam pridem à virtutum
studio, factosque ad benè operandum desi-
des & ignauos: Ideoq; excitandos fuisse co-
hortandosq; ad seruandam charitatis legem,
proposito salutis amittendæ periculo, nisi
cole-

colerent iustitiam, & bonis operibus vitam ANNO
 exornarent. Demum fuisse quosdam, qui 1548.
 solam fidem ad eum modum inculcarint, ut 4.
 charitati & honestis actionibus bellum in-
 dixisse viderentur; quorum importunis cla-
 moribus homines ad vitam prorsus Epicu- Epicuræis-
 ræam sint traducti. Huic malo adhibendum mus.
 fuisse remedium; quod in doctrina de cha-
 ritatis operibus ad salutem necessariis quæ-
 rendum fuerit. Interim se nihil aliud asse-
 rebant in hoc genere profiteri atque trade-
 re, quam quod à Luthero, Melanchthone, Ad Luthe-
 alijsq; præceptoribus suis VVittébergæ di- rum pro-
 dicerint: quorum doctrinæ fideliter immo- uocant.
 rari, adeoque immori decretum habeant,
 eamque puram atque illibatam, vti per ma-
 nus traditam à Luthero acceperint, ad po-
 steros propagare.

Hæc illi; Maior, inquam, & qui ductum A Flacianis
 eius sequebantur. Flaciani verò, qui VVit- infestan-
 tenbergenfium, actiones omnes diligenter tur.
 obseruabant, Maiorem cum sociis initio
 clâ, post & apertè fugillabant, quasi peruer-
 terent Lutheri doctrinam, eiufque purita-
 tem inquinamento bonorû operum & cha-
 ritatis horrendum in modû contaminarent.

Primus omnium Nicolaus Ambsdorf- Primus
 fius, qui Magdeburgum ex Naumburgensi Antagoni-
 episcopatu profugus redierat, Maiorem ag- sta Ambs-
 gressus est, eumq; publico scripto de quibus- dorffius.
 dam erroribus admonuit; quod nimirum in
 præcipuo Christianæ religionis capite de iu-
 iusti-

ANNO
1548.

stificatione sinceritatem doctrinae per Lutherum traditae fermento papisticarum opinionum inficeret. Hanc infamationem Maior honore salvo negligere vel dissimulare non potuit. Quia tamen nouerat turbulentum Ambsdorffij ingenium, & rem hanc ad certamen spectare videbat, repressit se non nihil, & respondere distulit.

IV.

Anno 1552.
Maior fit
Superintē-
dens in Co-
mitatu
Mansfel-
dico.

Mansfel-
dici Flacia-
ni.

Islebium
venit.

Accidit verò sub id tempus, anno scilicet 1552. vt Maior ad functionem Superintendentis in Comitatu Mansfeldico ad tempus obeundam euocaretur. Vacauerat isthac functione biennium ferè, à morte scilicet Ioannis Spangenbergij, monachi excucullati, qui decedens Superintendentiam anno 1550. vacantem fecerat. In huius locum biennio post Maior eam conditione susceptus fuit, vt per annum Inspectoris vel Superintendentis munere fungeretur. Erant id temporis concionatores Mansfeldici Comitatus omnes propemodum de factione Flacianorum; Ideoq; VVittenbergeses, Melanchthonicos, & Adiaphoristas, è quorum numero & Maiorem esse nouerant, velut euangelij desertores, odio satis acerbo prosequabantur. Nec æquis animis ferebant, eum ad moderandas Ecclesias in summo ministerij fastigio collocari, quæ Ambsdorffij scripto publico defectionis à puriore doctrina, & proditæ veritatis reum fecerat.

Vbi Maior Islebium venit vocatu Comitum, concionatores illius ciuitatis omnes, & ludimagistri ad arcem vocati sunt: quibus

man.